Procesvoorstel		Datum	08-03-22
Participatie Omgevingsvisie		Versie	definitief
Bestuurlijk opdrachtgever	College van B&W	Beheerder	Peter van der Ploeg
Ambtelijk opdrachtgever	Mark van Deutekom		
Projectleider	Peter van der Ploeg		

1. Achtergrond en probleemstelling

De gemeente Waadhoeke maakt een omgevingsvisie. Dat is een nieuw instrument dat geïntroduceerd is met de Omgevingswet. De omgevingsvisie is een integrale visie op hoofdlijnen voor de hele gemeente. De gemeente geeft aan, aan welke maatschappelijke doelen zij gaat werken en welke gebiedsgerichte keuzes zij gaat maken voor de leefomgeving. Voor het maken van de omgevingsvisie is een plan van aanpak opgesteld met meerdere fasen. We zijn nu in de fase beland waarin we en participatietraject inrichten.

Voor het maken van de visie is participatie een verplicht onderdeel. Na de analyse fase die voornamelijk ambtelijk maar ook in gesprek met externe deskundigen doorlopen is, worden nu de inwoners, maatschappelijke organisaties en ondernemers betrokken bij de opgaven en dilemma's voor Waadhoeke. Door het bevragen van stakeholders en het voeren van gesprekken met inwoners, instellingen en bedrijven wordt waardevolle informatie verzameld en kan draagvlak ontstaan voor de keuzes die gemaakt worden in de omgevingsvisie.

Met de raadswerkgroep is afgesproken dat er een procesvoorstel wordt voorgelegd voor de participatie. Daarin onderscheiden we verschillende fasen, stakeholders en instrumenten. Dit procesvoorstel voorziet hierin.

2. Doelstelling

- We ontwerpen een helder participatieproces, waarbij gebruik wordt gemaakt van bestaande kennis/ eerder opgehaalde informatie (maatwerkgesprekken, dorpsvisies etc).
- We betrekken inwoners, instellingen en bedrijven, buurgemeenten en experts in gemeente Waadhoeke bij het maken van keuzes rondom fysieke en maatschappelijke opgaven. We willen van hen 'input' op de thema's die een rol spelen in hun leefomgeving.
- We creëren draagvlak of begrip voor de gebiedsgerichte keuzes die worden verwerkt in de omgevingsvisie.

3. Resultaat en afbakening

Resultaat:

- Er is een zorgvuldig en transparant participatieproces gelopen, waarbij inwoners, instellingen en bedrijven de voldoende gelegenheid hebben gekregen om deel te nemen.
- De gemaakte (gebiedsgerichte) keuzes zijn uitlegbaar. Voor inwoners, instellingen, bedrijven, buurgemeenten en experts in Waadhoeke is inzichtelijk hoe en waarom de (gebiedsgerichte) keuzes in de omgevingsvisie gemaakt zijn.

Met de slag van sectoraal naar integraal worden ook de dilemma's duidelijk. De ruimte is zelfs in de gemeente Waadhoeke beperkt en dat vraagt om keuzes. De dilemma's zijn naar voren gekomen bij de analyse van beleid en zijn scherper geworden tijdens de gesprekken met de experts. Soms bieden de dilemma's ook kansen en kan met de integrale benadering een oplossing voor een maatschappelijk vraagstuk dichterbij komen. De dilemma's vragen tijdens de participatie in eerste instantie om een checkvraag; klopt dit het dat dit de dillema's zijn? In tweede instantie zal er ook ruimte moeten zijn voor gesprek en discussie: waar zou de gemeente de prioriteit moeten leggen?

4. Aanpak en planning

We starten de participatiefase op en gaan in twee fasen het gesprek aan met de omgeving. We willen in beide fases gaan werken met beelden en het laagdrempelig houden.

De eerste fase kenmerkt zich door het toetsen van een algemeen beeld. In deze fase is de participatie er vooral op gericht om de samenleving actief te bevragen op wat zij belangrijk vinden. In deze fase vindt er nog geen gesprek plaats en is geen ruimte voor discussie. De participatie in deze fase vindt (zoveel mogelijk) digitaal plaats.

De aanpak van de 1e fase ziet er als volgt uit:

- Er wordt de vraag aan de samenleving voorgelegd wat de kwaliteiten zijn van Waadhoeke. Deze kwaliteiten of waarden helpen ons in de visie om te bepalen wat we willen stimuleren of juist voorkomen in de gemeente.
- We doen de checkvraag. Op thema's wordt gevraagd of de opgaven die uit de interne en expertbijeenkomsten kwamen, ook echt de thema's zijn die spelen.
- We vragen welke onderwerpen volgens de samenleving aanvullend nog om actie vragen.

De aanpak van de 1e fase is voorbereid met de raadswerkgroep en zal worden opgestart in maart 2022. De uitkomsten van de 1e fase worden met de raad gedeeld aan het einde van het 2de kwartaal van 2022.

Vervolgens wordt aan de hand van een uitgangspuntennotitie in een kernteamvergadering in het 3de kwartaal van 2022 een voorstel gedaan hoe de 2de fase van de participatie er uit komt te zien. Tevens wordt een planning opgenomen voor de uitvoering van de 2de fase en het vervolg hierop.

Idee van aanpak voor de 2de fase is als volgt:

- We gaan de dialoog aan met de samenleving over de dilemma's en de mogelijke kansen die dit kan bieden.
- Er wordt op thema's de vraag aan de samenleving voorgelegd wat van waarde is en wat om actie vraagt.
- De samenleving wordt actief bevraagd op wat zij belangrijk vinden (wat prioriteit heeft).

De uitgangspuntennotitie voor de 2de fase zal worden voorbereid met de raadswerkgroep. Na behandeling in het kernteam zal de notitie voor besluitvorming worden voorgelegd aan de raad. Na besluitvorming van de raad wordt de 2de fase opgestart.

Fase 1 Toetsen algemeen beeld

In maart kondigen we de omgevingsvisie aan via diverse media met een redactioneel artikel. Dit gaat in op wat de omgevingsvisie is en wat de gemeente er mee gaat doen. Bij het artikel staat een link met een uitnodiging om mee te doen aan een korte online enquête met:

- Een open vraag: Wat is de belangrijkste kwaliteit van Waadhoeke
- Checkvragen: hoe belangrijk vindt u de volgende thema's ?
- Een open vraag: wat vraagt er volgens u om actie?

Fase 2 Verdieping en richtinggevende gesprekken

Mogelijke ideeën voor werkwijzen zijn:

- Enquête: een digitale enquête wordt verspreid onder de inwoners van Waadhoeke. Mensen die de enquête invullen wordt gevraagd naar woonplaats, gezinssamenstelling en leeftijd. Dit biedt houvast bij het verwerken van de resultaten
- Instellen Waadhoekepanel: Oproep voor deelname bij bijvoorbeeld de ansichtkaart of de enquête. Aan dit panel kunnen ten behoeve van de omgevingsvisie korte vragen worden gesteld en meningen worden opgehaald. Het gaat hierbij over korte verdiepende of verduidelijkende vragen.
- Jongeren: op middelbare scholen kinderen betrekken bij Mijn Waadhoeke in 2030. Leuke werkvorm in maatschappijleer-les. Ook de jongerenraad wordt hierbij betrokken.
- Themabijeenkomsten: langs de 4 ontwikkellijnen bijeenkomsten voor inwoners, organisaties, bedrijven, experts en buurgemeenten. Het plan voor deze bijeenkomsten wordt gemaakt na de afrondingen van de eerste fase van de participatie.
- Tour door de gemeente met een collegelid om in gesprek te gaan met inwoners.

Uitgangspunten voor de participatie

Met de raadswerkgroep is verkend op welke manier en vanuit welke gedachte de participatie vorm kan krijgen. Daaruit zijn de volgende punten naar voren gekomen:

- We sluiten aan bij onze visie Nabij besturen. Communicatie is persoonlijk en dichtbij.
- Het is belangrijk dat de participatie een breed en gedragen beeld oplevert van de inwoners van Waadhoeke. Om een zo breed mogelijk bereik te hebben worden verschillende communicatiekanalen en –middelen ingezet.
- Naast fysieke bijeenkomsten gaan we ook gebruik maken van digitale bijeenkomsten en kanalen
- We maken gebruik van hetgeen in eerdere processen al is opgehaald en wat bekend is bij de gemeente.
- Door op te halen wat de waarden, opgaven en vraagstukken zijn die de inwoners ervaren, bieden we ruimte voor het gesprek
- Raadsleden kunnen bij alle bijeenkomsten aansluiten en deelnemen als toehoorder
- We koppelen op een actieve manier de resultaten terug aan inwoners, voordat de omgevingsvisie ter inzage gaat. Een voorbeeld hiervan is de zogenaamde waardenkaart.

5. Organisatie en omgeving

De projectgroep omgevingsvisie (aangevuld met een communicatie adviseur) is verantwoordelijk voor de participatie rond de omgevingsvisie. We benaderen inwoners (via een enquête), dorpsbelangenorganisaties, belangenorganisaties, bedrijven en specifieke doelgroepen (o.a. jongeren) Zij hebben elk vanuit de eigen positie ideeën over de toekomst van de leefomgeving in Waadhoeke. We leggen opgaven en dilemma's aan hen voor.

We communiceren via verschillende kanalen, gericht op de specifieke doelgroep.

6. Risico's en mogelijke oplossingen

- De deelname aan de participatie is minimaal
  1. de participanten gericht uitnodigen op voor hen relevante thema's
  2. via verschillende kanalen uitnodigingen verspreiden

- De opbrengst van de participatie is van onvoldoende kwaliteit/niveau
  1. in de vraagstelling en voorbereiding sturen op gewenste niveau van input
  2. in alle uitingen duidelijk aangeven in welke context de inbreng gevraagd wordt

- De input is niet goed te herleiden en verliest daarmee aan bruikbaarheid
  1. we formuleren een inzichtelijk proces
  2. raadsleden mee laten draaien als toehoorder
  3. duidelijke verslaglegging van bijeenkomsten, enquêtes